

PROBLEMS OF EDUCATION AND METHODS OF TEACHING IN HIGHER EDUCATION

5. Mihelson, T. N., Uspenskaya, N. V. (1995). *Kak pisat' po-anglijski nauchnye stat'i, referaty i recenzii: uchebnoe posobie* [How to write in English scientific articles, abstracts and reviews: A Tutorial]. Izd-vo "Special'naja literatura", St. Petersburg, 101 p. (In Russ.).
6. Horchinska, L. V. (2017). Abstracting and summarizing of scientific texts at Ukrainian language classes for foreigners. *Materialy XLVI naukovo-tekhnichnoi konferentsii pidrozdiliv Vinnyts'koho natsional'noho tekhnichnoho universytetu* [Electronic resource] : conference proceedings, Vinnytsia. Available at: <https://conferences.vntu.edu.ua/index.php/all-hum/index/pages/view/zbirn2017>. (Accessed February 14, 2020). (in Ukr.).
7. Svobodova, Z., Katzorke, H., Jaekel, U. (2000). *Writing in English: a Practical Handbook for Scientific and Technical Writers*. European Commission Leonardo da Vinci programme, 74 p.
8. Katz, M. J. (2009). *From research to manuscript: A guide to scientific writing*. Springer, Cleveland, 210 p.
9. Podorozhna, A. O. (2016). The training of future engineer-teachers to review the scientific foreign language literature. *Scientific Journal Virtus*, issue # 7, pp. 104-107.
10. Markushevskaya, L. P., Tsapayeva, Yu. A. (2008). *Annotirovanie i referirovanie (Metodicheskie rekomendacii dlja samostojatel'noj raboty studentov)* [Summarizing and abstracting (Methodical recommendations for students' self-work)]. SPb GUITMO, 53 p. (in Russ.).
11. Useful Phrases and Sentences for Academic & Research Paper Writing (2013). Available at: <http://www.ref-n-write.com/trial/how-to-write-a-research-paper-academic-phrasebank-vocabulary/>. (Accessed February 14, 2020).

УДК 378.1

JEL Classification: I24, I25, I26

DOI: <http://doi.org/10.34025/2310-8185-2019-3.75-4.76.23>

Ю.А. Урсакий, к.е.н., доцент,

<https://orcid.org/0000-0002-7793-7761>

Чернівецький торговельно-економічний інститут КНТЕУ,

м. Чернівці

ІНТРАПРЕНЕРСТВО ЯК ФОРМА УПРАВЛІННЯ ЛЮДСЬКИМ КАПІТАЛОМ В ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРИ

Анотація

В статті розглядається використання інтрапренерства як концептуальної методики викладання у вищій школі. Дослідження проблеми молодіжної міграції та конкурентоспроможності закладів вищої освіти України виявило необхідність вивчати освітню діяльність з точки зору підприємництва. Виокремлено найактуальніші інноваційні технології,

ПРОБЛЕМИ ОСВІТИ ТА МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ У ВИЩІЙ ШКОЛІ

яких потребує сучасний освітній процес: структурно-логічні технології, інтеграційні технології, професійно-ділові ігрові технології, тренінгові засоби, діалогово-комунікаційні технології. Оскільки, інноваційність вимагає нових способів мислення в робочому середовищі, то інтрапренерство є оптимальним вирішенням даного процесу. У науковому доробку інтрапренерство вивчається з двох позицій: інтрапренер-викладач та інтрапренер-студент. Виокремлено основні елементи, які впливають на розвиток інтрапренерства в закладах вищої освіти: управлінська підтримка, свобода на робочому місці, винагорода, час. Запропоновані заходи щодо ефективного впровадження інтрапренерства у вітчизняний освітянський простір.

Ключові слова: інновації, інноваційність, інтрапренерство, міграція, освітній процес, підприємництво.

Yuliya Ursakiy, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor,
<https://orcid.org/0000-0002-7793-7761>
Chernivtsi Institute of Trade and Economics of KNUTE,
Chernivtsi

INTRAPRENEURSHIP AS A FORM OF HUMAN CAPITAL MANAGEMENT IN THE EDUCATIONAL SPACE

Summary

In this article the author considers the use of entrepreneurship as conceptual teaching methods in higher education. The analyzing problems of youth migration and competitiveness of higher education institutions in Ukraine revealed the need to study educational activities in terms of entrepreneurship. There is an urgent need to integrate new learning methods for the digital world, due to the need to be innovative and creative. That is why, the most relevant innovative technologies are identified, which require modern educational process: structural-logical technologies, integration technologies, professional-business game technologies, training tools, dialogue-communication technologies.

The use of unconventional teaching methods will increase the level of educational services provisions. Since innovation requires new ways of thinking in the working environment, intrapreneurship is the optimal solution to this process. In this research, the development of intrapreneurship is examined from two perspectives: an intrapreneur-teacher and an intrapreneur-student.

The conducted SWOT analysis of the intrapreneurship using in HEI demonstrates the quantitative advantage of the intrapreneurship positive characteristics. This gives the opportunity for comprehensive development of the teacher-intern and student-intern and will create a competitive advantage of HEI. As a consequence, such positive changes will attract more entrants, which will reduce the outflow of intellectual youth abroad.

The main elements that influence the development of intrapreneurship in higher education institutions are identified: managerial support (when recruiting staff to give preference to

PROBLEMS OF EDUCATION AND METHODS OF TEACHING IN HIGHER EDUCATION

intrapreneurs over regular teaching staff; creating conditions and giving access to resources that foster innovative ideas; support at the stage of innovative development), freedom in the workplace (granting autonomy to employees' decisions; - delegating authority and responsibility for decisions made; encouraging decentralization), remuneration (tangible and intangible motivation for the introduction of an intrapreneur), time (the ability to plan your daily routine). Measures for the effective implementation of intrapreneurship in the domestic educational space are proposed.

Keywords: innovations, innovation, intrapreneurship, migration, educational process, entrepreneurship.

Постановка проблеми. Вирішальна роль у формуванні людського капіталу належить освіті, яка є головним фактором успіху на ринку, запорукою економічного зростання країни, збільшення її науково-технічного потенціалу. Інвестиції в освіту та науку – це якісний каталізатор позитивних зрушень, який дає можливість бути конкурентоспроможними суспільству та країні в цілому.

В сучасних умовах розвитку, трудомісткість та енергозатратність вітчизняного виробництва залишило Україну далеко позаду європейських країн де застосовують п'яті і шості технологічні уклади. Як наслідок, національна економіка використовує тільки 5% третього та четвертого технологічного укладів. Така ситуація визначає Україну не тільки як сировинного експортера, але й експортера трудових ресурсів. Катастрофічний відтік молоді порушує не тільки проблему економічного балансу сьогодення. Як величезний негативний наслідок може виникнути проблема відтворення населення, що призведе до невтішних результатів суспільного відтворення.

Використання та застосування інтрапренерства є достатньо новим процесом у бізнес-середовищі національної економіки. Застосування інноваційних технологій в освіті розглядається з точки зору педагогічних навиків. В статті ж, автор інтерпретує інтрапренерство як одну з інноваційних концепцій викладання у вищій школі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Інтрапренерство є новою детермінантою інноваційних технологій і використовується здебільшого у бізнес-середовищі. Зокрема, А. Лізотте, Л. Джеферсон, М. Вердінеллі розглядають інтрапренерство у вищій школі як засіб задоволення потреб студентів. Ю. Канзікас досліджує сприйняття студентами внутрішньопідприємницької освіти. Серед вітчизняних науковців інновації у вищій освіті розглядають В. Артьомов, І. Студеняк, Й. Головач, А. Хус.

Формулювання цілей статті й аргументування актуальності завдання. Метою даного дослідження – є застосування та використання інтрапренерства в освітній галузі країни, яке покликане розгалузити традиційні академічні дисциплінарні межі, задля генерування знань, розвитку індивідуума та освітніх процесів.

Постановка мети дослідження обумовлює ряд завдань: виявлення причин молодіжної інтелектуальної еміграції; визначення поняття інтрапренерства у освітній сфері; проведення SWOT-аналізу використання інтрапренерства у закладах вищої освіти ЗВО; виділення компонент, які впливають на ефективність застосування інтрапренерства в освіті.

Виклад основного матеріалу. В умовах гострої внутрішньої та зовнішньої конкуренції вітчизняних (ЗВО) виникає необхідність пошуку конкурентних переваг на ринку освітніх послуг. На початку 2018-2019 рр. кількість навчальних закладів вищої школи становила 282 од. Регіонами-лідерами є: м. Київ (67 од.), Харківська (34 од.) Дніпропетровська (24 од.), Львівська (23 од) та Одеська область (21 од) [1]. Незважаючи на такий великий спектр освітніх послуг у вищій освіті, еміграція українських науковців, студентів та абітурієнтів щороку зростає. Національне наукове середовище як сфера прикладання праці не надає змоги для повної самореалізації вчених, які залишають вітчизняну науку. На світовому ринку кваліфікованої праці є попит на як фахівців, що мають значні здобутки, так і на перспективну молодь – як майбутню еліту, інтелектуальний резерв для подальших досягнень. Системно підрахунки українських вчених, від'їжджаючих за кордон, не ведуться. Офіційні дані коливаються у межах 2000-5000 осіб віком 25-49 років за період незалежності України. На противагу світовим тенденціям залучення та мотивації молодих науковців, Україна втрачає найбільш талановитих учених, а проблема якісної підготовки фахівців набуває дедалі більшої гостроти. Студентська еміграція за 2016-2017 н.р. становила близько 72 000 українських громадян. Незадовільні умови життя, погана якість освітніх послуг на Батьківщині та високі стипендії, можливість подальшої самореалізації за кордоном – основні причини виїзду студентів за кордон. Що ж стосується українських абітурієнтів, то чверть випускників шкіл у 2017 році, які отримали високі (180 і вище) результати зовнішнього незалежного оцінювання, обрали іноземні ЗВО для подальшого навчання. Таких в Україні було 6026 осіб, з яких 1526 – навіть не подавали

документи до українських вишів [2; 3; 4; 5].

Такі тенденції повинні спонукати ЗВО виступати на ринку як повноцінні «гравці», що борються за споживача. Варто зазначити, що освітні заклади мають складну й специфічну структуру на відміну від підприємства, тому дуже часто застосування уже відомих і простих економічних законів потребує адаптації в освітній простір. Так, особи, які приймають рішення, на всіх рівнях виступають посередниками між навколишнім середовищем та організацією, і їхня діяльність безпосередньо залежить від того, як менеджери сприймають і розуміють. університет, як вони спілкуються й ініціюють процеси, спосіб, яким вони сприяють і керують організаційними одиницями. Виникає потреба підприємницького університету - установи, мінімальні бюрократичні задатки управлінської поведінки, і метою якої є поширення знань через викладання, дослідження та розширення. Щоб бути підприємницьким, університет потребує мотивації та відданості своїх членів, прагнучи зміцнити підприємницьку культуру і розвинути ідеал, що характеризує інституційну ідентичність [6].

Інтрапренерство – це створення інновацій в середині фірми, компанії чи підприємства. Інтрапренерство в освіті – це створення та використання інноваційних технологій в освітніх закладах. Інтрапренерство в освіті слід розглянути з двох позицій: інтрапренер-викладач та інтрапренер-студент, які виступають як агенти змін. Тобто, завдання освітянської послуги бути не тільки інтрапренером, але й навчити володіти та використовувати цієї концепції студентів. Інтрапренер-викладач – це активна, інноваційна, самодостатня, творча особистість, яка шукає власні внутрішні ресурси задля генерування ідей, нових методів та методик з усвідомленням можливих ризиків. Навчання і адаптація чогось нового шляхом використання та розпізнавання можливостей є результатом як заохочення, так і винагородження інтрапренерства серед працівників. Навчання підприємницькій освіті (на відміну від внутрішньоосвітньої освіти) повинно стати однією з цілей політики університетів [7, с. 52].

Інтрапренер-студент – це особистість, яка прагне до постійного саморозвитку шляхом набуття нових теоретичних та практичних навичок при застосування набутого попереднього досвіду.

Результати інноваційної діяльності нерозривно пов'язані з продуктами творчої діяльності, які в свою чергу є результатами творчих зусиль його творців. Такі інтелектуальні продукти мають різні форми: наукові

*ПРОБЛЕМИ ОСВІТИ
ТА МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ У ВИЩІЙ ШКОЛІ*

відкриття та винаходи, результати технологічних і проектних робіт, зразки нової продукції або матеріалів, нові технології і т. д. [8, 205].

Але в сучасному науковому просторі, освіта в галузі підприємництва повинна намагатися відійти від традиційного методу викладання бізнес-анімації, до підходу, який підкреслює необхідність бути інноваційним та творчим. Необхідно, щоб ЗВО виявляли та максимально використовували внутрішній підприємницький потенціал своїх працівників. Існує гостра необхідність інтеграції нових методів навчання для цифрового світу. Використання дуальних лекцій (50/50 лектор-практик), обов'язкове запровадження тренінгів зі створення віртуального підприємства та моделювання його поведінки під впливом зовнішніх факторів. Паралельно, сучасна наука та освіта повинна відповідати вимогам, які трактує зовнішнє середовище. Розвиток малого сімейного бізнесу сприяє запровадженню освіти сімейного підприємництва. Ще одним прикладом сучасних вимог в освітньому просторі є вимоги Міністерства охорони здоров'я України щодо здобуття управлінських спеціальностей, що сприяє створенню магістерських програм у сфері медичного управління [8].

Класифікація інноваційних технологій у ЗВО виокремлює такі основні види [9, с. 59]:

- структурно-логічні технології: поетапна організація системи навчання, що забезпечує логічну послідовність постановки і вирішення дидактичних завдань на основі поетапного відбору їх змісту, форм, методів і засобів із урахуванням діагностування результатів;

- інтеграційні технології: дидактичні системи, що забезпечують інтеграцію міжпредметних знань і вмій, різноманітних видів діяльності на рівні інтегрованих курсів (у т. ч. електронних);

- професійно-ділові ігрові технології: дидактичні системи використання різноманітних «ігор», під час проведення яких формуються вміння вирішувати завдання на основі компромісного вибору (ділові та рольові ігри, імітаційні вправи, індивідуальний тренінг, комп'ютерні програми тощо);

- тренінгові засоби: система діяльності для відпрацювання певних алгоритмів вирішення типових практичних завдань за допомогою комп'ютера (психологічні тренінги інтелектуального розвитку, спілкування, розв'язання управлінських завдань);

- інформаційно-комп'ютерні технології, що реалізуються в дидактичних системах комп'ютерного навчання на основі діалогу «людина-машина» за допомогою різноманітних навчальних програм (тренінгових, контролюючих, інформаційних тощо);

- діалогово-комунікаційні технології: сукупність форм і методів навчання, заснованих на діалоговому мисленні у взаємодіючих дидактичних системах суб'єкт-суб'єктного рівня.

Методика викладання у вищій школі немає універсальної концепції, яка б забезпечила її ефективність та конкурентоспроможність. Кожна дисципліна, академічна група, викладач, місце та час проведення потребують вже іншого підходу до викладання. Саме концепція інтрапренерства дає змогу відповідати сучасним вимогам освітніх програм та бути на крок попереду запитів споживача.

Інтрапренерське навчання може ґрунтуватися на пропаганді поведінки та навичок, необхідних у роботі та бізнесі. Процеси навчання мають циклічний характер у освітній діяльності: зворотній зв'язок і рішення відбиваються в повсякденній роботі для оновлення навичок і практик. Інтрапренувальне навчання є вимогливим, оскільки воно базується на визнанні можливостей і досягненні ділових якостей. Це створює проблеми для студентів у вивченні бізнес-венчурних навичок, стилів прийняття рішень, управління ризиками, лідерства, маркетингу та навичках продажу, управління інноваціями та управління зростанням [10]. Навчання-інтрапренерство є як теоретичним, так і практичним і засноване на зміні обставин, відсутності безперервності і не переносить нестабільність і тривогу.

Для кращого розуміння переваг та недоліків використання проведено SWOT-аналіз використання інтрапренерства у ЗВО (табл. 1):

Проведений аналіз сильних та слабких сторін демонструє кількісну перевагу позитивних характеристик інтрапренерства. Це дасть можливість всебічного розвитку інтрапренера-викладача та інтрапренера-студента та створить конкурентну перевагу ЗВО. Як наслідок, такі позитивні зміни дадуть можливість залучити більше абітурієнтів, що зменшить відтік інтелектуальної молоді за кордон.

Варто виділити компоненти, які впливають на ефективність впровадження та використання інтрапренерства у ЗВО:

1. Управлінська підтримка. Оскільки інтрапренерство в освіті розглядається як власна акумуляція внутрішніх ресурсів (як інтрапренера

*ПРОБЛЕМИ ОСВІТИ
ТА МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ У ВИЩІЙ ШКОЛІ*

так й організації), то роль адміністрації ЗВО є значною. Дуже часто менеджмент ЗВО неохоче йде на експерименти, які використовують творчість та креативність у навчальному процесі, у зв'язку з відсутністю результативності. Пошук нових методик викладання, які будуть ефективними та сприйнятими студентством може зайняти певний час. Але незважаючи на такий недолік, досягнення цілі покриває всі матеріальні та нематеріальні витрати у рази. Тому, основними заходами, які сприятимуть розвитку інтрапренерства у ЗВО є:

- при підборі персоналу надання переваги інтрапренерам у порівнянні із звичайним викладачем;
- створення умов та надання доступу до ресурсів, які сприяють розвитку інноваційних ідей;
- підтримка на стадії інноваційної розробки [11].

Таблиця 1

Сильні сторони	Слабкі сторони
<ol style="list-style-type: none">1. Свобода дій;2. Самореалізація;3. Інноваційність;4. Підвищена мотивація5. Відповідальність за власні рішення6. Децентралізація7. Індивідуальний підхід до кожного студента8. Навчання студентів інтрапренерства	<ol style="list-style-type: none">1. Часовий лаг пошуку нових методик.2. Бюрократизація .3. Недостатня кількість фінансових ресурсів.4. Самостійне вирішення технологічних й організаційних питань.
Можливості	Загрози та ризики
<ol style="list-style-type: none">1. Впровадження інноваційних методик викладання у вищій школі;2. Підвищення якості освіти;3. Ініціювання нових проєктів та їх реалізація;4. Залучення до інтрапренерства студентів;5. Гнучка адаптація інтрапренера до змін в навчальному процесі6. Збереження та збільшення студентського контингенту7. Розвиток наукової інтелігенції8. Максимальна мобілізація сил та засобів для рішення поставленого завдання.	<ol style="list-style-type: none">1. Неготовність всього викладацького складу до переходу на новітні методи викладання.2. Неприйняття студентством.3. Залежність від адміністрації ЗВО.4. Першочергове врахування потреб і умов ЗВО

Джерело: складено автором самостійно

2. Свобода на робочому місці. Робоче місце викладача - це дуже умовне поняття. Кафедральний кабінет, студентська аудиторія, лабораторія, домашній робочий кабінет - все це є робочим місцем викладача. А створення нових ідей дуже часто взагалі потребують тільки олівця й паперу. Тому, під свободою робочого місця розуміється:

- надання автономії щодо рішень працівників;

- делегування повноважень й відповідальності за прийняті рішення;
- спонукання до децентралізації.

3. Мотивація. Під мотивацією розуміється матеріальне та нематеріальне спонукання до дій інтрапренера. За останні роки викладацька діяльність втратила свою престижність. В першу чергу, це пов'язано з низьким рівнем заробітної плати у вищій школі. Так, середня ставка заробітної плати викладача ЗВО станом на 01.04. 2019 р. становить 6825 грн. (252,7\$), при середній зарплаті 9429 грн. (350\$). У динаміці за п'ять останніх років вона збільшилась на 20%. У порівнянні з країнами європейського союзу (ЄС) це у 5-20 разів менше [1]. Матеріальна складова є основною запорукою розвитку освітніх послуг взагалі та впровадження інтрапренерства зокрема. Каталізатором впровадження інноваційних концепцій у навчальний процес є визнання досягнень інтрапренера керівництвом вузу та його безпосередніх споживачів – студентів. Винагорода матеріального чи нематеріального характеру спонукає викладачів до нових викликів. Крім існування викликів, що підвищують відповідальність, ідеї інтрапренерів повинні бути визнані найвищими рівнями організаційної ієрархії і будуватися на зворотному зв'язку.

4. Час. Можливість самостійно планувати свій розпорядок дня (окрім аудиторного часу) – є однією з найбільших прерогатив у викладацькій діяльності. Але у вітчизняній вищій школі на викладача покладені обов'язки з не тільки з навчальної, наукової чи методичної роботи. Дуже часто працівник обтяжений ще й організаційною справами, які включається в індивідуальний план викладача. Об'єднавши ці чотири напрями приходимо до висновку, що викладач повинен бути педагогом, науковцем, методистом та організатором одночасно. Великі обсяги роботи, паперова бюрократія, волонтерська робота зменшують часовий вимір для саморозвитку, творчості, інноваційності. Тому, на думку автора обов'язки різнопланового характеру потрібно розділяти між працівниками ЗВО, або ж забезпечити високий рівень мотивації за додаткову роботу.

Висновки і пропозиції. Таким чином, інтрапренерство є новим поняттям яке запропоновано використати у освітній галузі. Необхідність впровадження у навчальний процес нових інноваційних методик викладання у ЗВО, які декламує інтрапренерство, визначається високою

ПРОБЛЕМИ ОСВІТИ ТА МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ У ВИЩІЙ ШКОЛІ

конкурентоспроможністю українських вишів та еміграцією інтелектуальної молоді. Вивчення поняття інтрапренерства в освіті дало змогу дослідити навчальний процес з точки зору інноваційних технологій: структурно-логічних, інтеграційних, інформаційно-комп'ютерних, діалогово-комунікаційних, професійно-ділових ігор, тренінгових засобів. Дослідження сильних та слабких сторін дало змогу впевнитися, що використання та застосування інтрапренерства позитивно вплине на освітній процес та збереже інтелектуальне відтворення нації. Визначено, що управлінська підтримка, свобода на робочому місці, мотивація та час - є рушійними силами впровадження та використання інтрапренерства у ЗВО.

В подальшому, інтрапренерство варто запровадити в хоча б одним викладачем виокремленої дисципліни конкретної спеціальності у ЗВО та провести експеримент. Після семестру навчання здійснити аналіз відвідуваності студентами занять, рівень успішності, рівень активності на парах, виміряти залишковий рівень знань та провести невелике анкетування щодо задоволеності студентами проведених занять.

Список використаних джерел:

1. Державна служба статистики [Електронний ресурс] - Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua/>
2. Державна міграційна служба [Електронний ресурс] - Режим доступу : <https://dmsu.gov.ua/>
3. Из України в Німеччину 25 тисяч учених. – Страна. ua, 23 травня 2017р., [Електронний ресурс] - Режим доступу : <https://strana.ua/news/14409-iz-ukrainy-v-germaniyu-uehali-25-tysyach-uchenyh.html>
4. Пушиліна О. Розвиток Людського капіталу на шляху до якісних реформ / О. Пушиліна, Т. Міщенко, Я. Жаліло. – К. : Центр разумкова, 2018.
5. Вища освіта в Україні - шлях у невідомість. - Українська правда «Klub FUP», 27 жовтня 2017р., [Електронний ресурс] - Режим доступу : <https://forum.pravda.com.ua/index.php?topic=983104.0>
6. Suzete Antonieta Lizote. Jeferson Lana e Miguel Angel Verdinelli. Intrapreneurial behavior: a study of higher education institutions. [Електронний ресурс] - Режим доступу : <http://www.redalyc.org/html/4777/477747164007/>
7. Juha Kansikas. Students' perceptions on intrapreneurship education – prerequisites for learning organisations. International Journal of Learning and Change, Vol. 4, No. 1, 2010. p. 49-63.
8. Про затвердження Порядку погодження кандидатур претендентів на посади керівників юридичних служб територіальних органів Державної служби України з лікарських засобів та контролю за наркотиками та державних підприємств, що належать до сфери її управління : наказ МОЗ від 30.11.2018 р., [Електронний ресурс] – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1443-18>

PROBLEMS OF EDUCATION AND METHODS OF TEACHING IN HIGHER EDUCATION

9. Інновації у вищій освіті: вітчизняний і зарубіжний досвід : навч. посіб. / І.В. Арт'омов, І.П. Студеняк, Й.Й. Головач, А.В. Хус. – Ужгород: ПП «AUT-DOR-ShARK», 2015. – 360 с. Серія «Євроінтеграція: український вимір» Вип. 23.

10. Why is embracing entrepreneurship in education so important?., <https://www.cobis.org.uk/blog/why-is-embracing-entrepreneurship-in-education-so-important>

11. Will Morris (2014) How To Be an Intrapreneur 'Within a School', https://marketbrief.edweek.org/the-startup-blog/how_to_be_an_intrapreneur_within_a_school/

References:

1. Derzhana sluzhba statystyky (2019). Available at: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (in Ukr.).

2. Derzhavna mihratsijna sluzhba Ukrainy (2019). Available at: <https://dmsu.gov.ua/> (in Ukr.).

3. Yz Ukrainy v Hermanyiuukhaly 25 tysiach uchenykh (2016). Available at: <https://strana.ua/news/14409-iz-ukrainy-v-germaniyu-uehali-25-tysyach-uchenyh.html>

4. Pyschulina O. (2018). Rozvytok liuds'koho kapitalu na shliakhu do iakisnykh reform [Tekst]/ Pyschulina O., Yurochko T., Mischenko M., Zhalilo Ya.–K. : Tsentrazumkova

5. Vysshheobrazovanye v Ukrainy – put' v neyzvestnost' (2017). –Ukrains'ka pravda, «Klub FUP», <https://forum.prawda.com.ua/index.php?topic=983104.0>

6. Suzete Antonieta Lizote (2014). Jeferson Lana e Miguel Angel Verdinelli. Intrapreneurial behavior: a study of higher education institutions. Available at: <http://www.redalyc.org/html/4777/477747164007/>

7. Juha Kansikas (2010). Students' perceptions on intrapreneurship education – prerequisites for learning organisations. International Journal of Learning and Change, Vol. p. 49-63/

8. Pro zatverdzhennia Poriadku pohodzhennia kandydaturo pretendentiv na posady kerivnykiv iurydychnykh sluzhb terytorial'nykh orhaniv Derzhavnoi sluzhby Ukrainy z likars'kykh zasobiv ta kontroliu za narkotyky ta derzhavnykh pidpriemstv, scho nalezhat' do sfery ii upravlinnia (2018). Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1443-18> (Accessed 16 January 2018) (in Ukr.).

9. Art'omov I.V. (2015). Innovatsii u vyschij osviti: vitchyznians'ky i zarubizhnyj dosvid: navch. posib./ I.V. Art'omov, I.P. Studeniak, J.J. Holovach, A.V. Hus'. – Uzhhorod: PP «AUT-DOR-ShARK», – 360 s. (Seriia «Yevrointehratsiia: ukrains'kyj vymir». Vyp. 23).

10. Why is embracing entrepreneurship in education so important?., <https://www.cobis.org.uk/blog/why-is-embracing-entrepreneurship-in-education-so-important>

11. Will Morris (2014) How To Be an Intrapreneur 'Within a School', https://marketbrief.edweek.org/the-startup-blog/how_to_be_an_intrapreneur_within_a_school/